

Er træbjære et biocid?

Svar: Fyrretræbjære er et vigtig middel, der bruges f.eks. til bevaring af gamle bygninger og både. Træbjære har hidtil ikke været godkendelsespligtigt i Danmark som bekæmpelsesmiddel efter den danske godkendelsesordning, da man har betragtet virkningsmetoden som fysisk. Nu har EU netop af de samme grunde besluttet, at fyrretræbjære ikke skal betragtes som et biocidaktivstof under biociddirektivet.

Baggrund

For nogle år siden blev fyrretræbjære identificeret som aktivstof under biociddirektivet (direktiv 98/8/EF), hvilket gav anledning til drøftelse i EU om, hvorvidt den type produkter var omfattet af direktivet. Tvivlen drejede sig om, hvorvidt fyrretræbjæreprodukterne er kemisk virkende som biocider, og dermed falder ind under direktivets regulering, eller om virkningen på fx træet alene er fysisk ved dannelse af en beskyttende vandafvisende barriere og dermed er uden for direktivets regulering.

Nordisk Ministerråd og de nordiske medlemslande igangsatte en undersøgelse med det formål at belyse fyrretræbjæres eventuelle virkning som biocid. Undersøgelsen blev afsluttet i 2006 og har nu kunnet danne grundlag for beslutning i EU.

Andre varianter af træbjære end fyrretræbjære blev oprindeligt ikke identificeret som aktivstof under biociddirektivet, så de var ikke med i undersøgelsen. Medmindre EU senere beslutter andet for disse varianter vedkommende, betragter Danmark derfor fortsat træbjære generelt som fysisk virkende. Beslutningen betyder, at produktion og brug af træbjære kan fortsætte som hidtil.

Miljøstyrelsen gør dog opmærksom på, at markedsføringen af produkterne ikke må være vildledende. Markedsføringen skal således indeholde en beskrivelse af virkningsmåden, så man ikke forveksler det med et traditionelt virkende kemisk bekæmpelsesmiddel. Særligt må produkterne naturligvis ikke markedsføres som havende virkning som biocid.

Danmarks EU-dispensation falder bort

Mens det stadig var uafklaret om træbjære blev anset som aktivstof, ansøgte Danmark EU om en såkaldt dispensation til "væsentlig anvendelse", som ville give Miljøstyrelsen mulighed for at udstede godkendelser til markedsføring af træbjæreprodukter til brug for beskyttelse af fredede og bevaringsværdige bygninger og skibe mv. Danmark – og andre lande – fik meddelt dispensation, men den nye beslutning i EU medfører, at der sandsynligvis ikke bliver brug af udnytte dispensationen.

Træbjære omfattet af almindelige kemikalierregler

Selv om træbjære ikke betragtes som biocid er produkterne naturligvis stadig omfattet af kemikalielovens almindelige regler, herunder kommende krav som følge af EU's nye REACH-forordning. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at træbjære indeholder stoffer, som medfører, at produkterne skal mærkes for miljø- og sundhedsfare.

Kontaktperson for yderligere information:

Funktionsleder Jørgen Larsen, Miljøstyrelsen Pesticider & Genteknologi, tlf. 7254 0262